

Diarienummer: KS.2016.162
Datum: 2016-10-12
Handläggare Björn Järbur
E-post: bjorn.jarbur@ale.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Moderaterna - Drogtest i avloppsvatten

Moderaterna har i en motion föreslagit att Ale kommun utreder möjligheterna och kostnaderna för att mäta förekomsten av droger i avloppsvattnet.

Ärendet har grundligt beretts inom sektor samhällsbyggnad och svaren på motionärens frågor finns i det presenterade underlaget.

Förvaltningens förslag är därför att motionen ska anses vara besvarad.

Förvaltningens beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anse motionen besvarad

Björn Järbur
Kommunchef

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, 2016-10-12.
- Motionen

Ärendet expedieras efter beslut till:

För vidare hantering

Alexandra von Schele
Kommunchefen
Motionären

För kännedom

Bakgrund

Moderaterna har genom Mikael Berglund inkommit med en motion om att mäta droger i avloppsvatten.

De viktigaste argumenten i motionen är:

- Det är svårt att få en statistiskt säkerställd bild av hur dagens drogsituation ser ut.
- Regelbunden mätning av drogförekomsten i avloppsvattnet medför att man kan följa hur trenden är i de olika orterna, med denna kunskap skulle vi veta vilken ort som har störst behov av insatser och om användandet faktiskt ökar eller minskar.
- Vi skulle också kunna utvärdera de olika insatser som vi gör.

Sektor Samhällsbyggnad har utrett frågan och anför:

"Allt fler kommuner har börjat använda denna metod för att mäta förekomst och missbruk av olika narkotiska substanser. Detta fungerar som ett komplement till andra studier så som självrapporterade enkäter och polisens beslagsstatistik. Resultatet blir en del av det dragförebyggande arbetet i kommunen, så som att motverka att drogmissbruket ökar bland ungdomar och unga vuxna. Resultatet kan även komma till nytta ur ett miljöperspektiv för att mäta förekomsten av exempelvis receptbelagda mediciner som läcker ut i avloppsvattnet och där restprodukter riskerar att hamna i våra vattendrag. Majoriteten av kommunerna samverkar i dessa projekt med andra kommuner, universitet, polismyndighet och institut. Detta är nödvändigt för att få ut en så tillförlitlig och användbar data som möjligt.

Viktigt att tänka på i denna utredning är vilket syfte mätningen har och vilken nytta statistiken skulle få för kommunen, även regionalt som nationellt. Ett förslag är att skapa ett nätverk med intressegrupper i Västra Götalandsregionen och på så vis få ut ett större samarbete med fler möjligheter och mindre kostnader.

Liknande projekt

Gävle kommun presenterade 2014 sitt projekt "Hur mycket narkotika finns det i avloppsvattnet i Gävle" och har systematiskt sedan 2014 tagit prover på avloppsvattnet för att kartlägga förekomsten av droger. Projektet som pågick t.o.m. 2015 inrymde åtta

mätningar, fyra gånger per år. Samarbetet har skett med Karolinska institutet där vattnet analyserats efter EMCDDA (Europiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk) standard. Kommunen har, i samråd med Karolinska Institutet som gör analyserna, valt att fokusera på att mäta förekomsten av illegala droger.

Uppsala kommun utförde mellan 2015 och 2016 en liknande studie med Socialförvaltningen som ansvarig. En arbetsgrupp tillsattes med representanter från Uppsala kommun, Uppsala Vatten, Polisens narkotikaenhet och Uppsala universitet/U-FOLD. Intresset inventerades med möjlighet att genomföra vattenanalyser. Samtliga parter ansåg det som en angelägen studie och beslutade att genomföra en studie motsvarande metoden som användes i Gävle kommun. Efter resultat diskuterades planering av fortsatta provtagningar och en utökning av mät ställen.

I de båda studierna ovan testades tre av de vanligaste illegala narkotiska substanserna: Cannabis, Amfetamin och Kokain. Tidigare mätningar som skett på nationell nivå i samband med EU-forskningsprojekt har bland annat visat på en hög förekomst av metamfetamin i Göteborgs stads avloppsnät.

Nedan presenteras ett antal tidigare studier:

"Hur mycket narkotika finns det i avloppsvattnet i Gävle", Gävle, 2014 "Analys av narkotika i avloppsvattnet", Uppsala, 2016

"Addiction - research report 2014" där en analys av avloppsvattnet i 42 städer och 21 länder gjorts. Bland andra deltog Stockholm, Göteborg och Umeå.

"Analys av illegala droger i avloppsvatten - En ny övervaknings strategi, möjligheter och avgränsningar", Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och missbruk.

Remissyttrande

Underlag har inhämtats från sektor Samhällsbyggnad

Ekonomisk bedömning/konsekvens

Ale kommun har idag avtal med Eurofins som kan utföra provtagningar. Resultatet behöver därefter analyseras och statistiskt redovisas. Det finns ett tillgängligt analyspaket med ett 45 tal ämnen. Kostnaden för detta är 8000 kr per provtagning exkl. moms. I paketet ingår ej indikator för cannabis men kan läggas till för 750 kr per prov. I Bilaga 1 presenteras paketets innehåll.

Exempelkostnad för provtagning: En total kostnad för att genomföra en studie liknande de som utförts i Gävle och Uppsala kommun kan se ut enligt nedan för provtagning under ett år.

Med detta beräknas hela analyspaketet, förutsatt att analysen görs under ett års tid till:
8750 kr per provtagningsstillfälle * 8 provtagningspunkter * 4 tillfällen = 280 000 kronor

Utöver detta behöver kostnader beräknas för tiden avsatt till arbetsgrupp, förstudie och handläggning. Tidsåtgången för alla deltagande beräknas till en halvtid med 35 000 kronor i månadslön. Detta motsvarar en kostnad på 323 400 i personalkostnad inklusive OH.

En sammanlagd värdering av kostnaderna för ett år enligt ovan blir därmed 603 400 kronor

Övriga i kommunen förekommande styrdokument som påverkar ärendet

Övriga i kommunen förekommande styrdokument som påverkar ärendet
Ale kommuns drogpolicy fokuserar på tre delar: 1)Främjande, förebyggande, 2) kontroll, 3) vård och behandling. Ale kommun ska vara rustat på alla tre områden, med särskilt fokus på förebyggande insatser. Målet är att det gemensamma arbetet mot droger ska generera så positiva resultat för medborgarna att de kan leva ett hälsosamt och bra liv utan alkohol och narkotikamissbruk.

Ale ska dessutom skapa goda vårdkedjor för dem som behöver hjälp. Det drogförebyggande arbetet idag sker under Sektor kommunstyrelsen.

Förvaltningens bedömning och motivering

Förvaltningen bedömer att det är fullt möjligt att genomföra mätning av droger i avloppsvatten i Ale kommun. Innan mätning kan startas behöver ytterligare förstudie genomföras som bland annat beskriver mätpunkter i relation till att vi använder två olika avloppsreningsverk, Älvängen och GryAB.

Kostnaden för mätning i Ale, enligt vad som genomförts i Gävle, blir, enligt beräkningsmodell i detta tjänsteutlåtande, drygt 600 000 kronor. Denna kostnad måste värderas mot andra kostnader för drogförebyggande arbete eller andra kostnader inom kommunen. I normalfallet sker prioriteringar av kostnader i denna storleksordning i det årliga budgetarbetet.

Det normala vid beredningen av en motion är inte att genomföra motionens intentioner. Eftersom detta nu är gjort anser förvaltningen att motionen kan anses vara besvarad.